dosarul nr. 2-819/2024
2-24004881-12-2-10012024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

19 iunie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Buiucani)
Instanța de judecată în componența:
Preşedinte de şedinţă, judecător Eugeniu Beșelea
Grefier Cocieru Victoria
Cu participarea:
reprezentantului reclamantului –Munteanu Gheorghe, avocatul Iosip Constantin, în baza procurii nr. 085824 din 27.09.2023
reprezentantului pârâtului – SRL „Expres -Credit”, avocat Lunca Ion, în baza mandatului nr. 2069658 din 16.02.2024
examinând în ședință publică cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Munteanu Gheorghe către SRL „Expres-Credit”, autoritatea publică Comisia națională a Pieței Financiare, intervenient accesoriu. SRL „Debit Lex” privind constatarea caracterului abuziv și declararea nulității clauzelor contractuale și încasarea cheltuielilor de judecată

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanţilor la proces:

1. La 29.12.2023, reclamantul Munteanu Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui SRL „Expres-Credit”, autoritatea publică Comisia națională a Pieței Financiare, privind constatarea caracterului abuziv și declararea nulității clauzelor contractuale și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În susținerea cererii s-a indicat că, la data de 19.05.2021 între pârâtul OCN „EXPRES-CREDIT” SRL în calitate de profesionist și reclamantul Munteanu Gheorghe în calitate de consumator, a fost încheiat contractul de împrumut Nr. 85.

Potrivit pct. 1.1 din contract, suma împrumutului este de 181.000,00 lei, pe un termen de 36 de luni, cu scadența la 20.05.2024.

Conform pct. 2.1 din contractul de împrumut menționat, costul total al împrumutului acordat este de 97.862,83 lei.

Potrivit pct. 2.2 lit. b) din contractul citat, comisionul de debursare este de 3 % din suma împrumutului acordat.

Conform pct. 2.2 lit. g) din contractul citat, Dobînda anuală efectivă (DAE) este de 32,06%.
La pct. 2.2 lit. h) din contractul de împrumut, este menționată suma totală ce trebuie să fie plătit, această fiind de 278.862,83 lei.

Pct. 2.6 din contractul de împrumut, prevede: “pentru nerespectarea graficului de restituire a împrumutului, împrumutatul se obligă să achite în contul împrumutătorului o penalitate în mărime de 1,5% pentru fiecare zi de întârziere”.

Avînd în vedere clauzele menționate mai sus, consideră că contractul de împrumut Nr. 85 din 19.05.2021 a fost încheiat fără a fi negociat și fără a avea posibilitatea de a compara oferta pîrîtului cu alte oferte a altor organizații de creditare. Astfel, la încheierea contractului de împrumut, pîrîtul a impus un contract pre-formulat, de adeziune, și reclamantul, în calitate de consumator, a fost lipsit de posibilitatea reală de a înțelege amploarea și componența riscului la care s-a expus, care sunt factorii ce vor influența creditul nebancar oferit, ce costuri și penalități i-ar putea fi puse în sarcina sa.

Ca urmare, comisioanele și dobânzile împrumutului nu au fost negociate cu reclamantul, pîrîtul ne oferind nici un criteriu pentru a clarifica modul de calcul al acestora, din ce constă activitatea

întreprinderii și care sunt serviciile prestate, fapt ce denotă că costul total al împrumutului este de 97.862,83 lei, iar conform tabelului de la pct. 2.5 din contract, dobînda aferentă împrumutului este de 88.812,83 lei, aceasta fiind excesiv de mare în raport cu perioada împrumutului de 36 de luni.

Potrivit prevederilor art. 3 al Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12.07.2013 „dobânda anuală efectivă (DAE) este costul total al creditului pentru consumator exprimat ca procent anual din valoarea totală a creditului, inclusiv costurile menționate la art. 23 alin. (2), după caz". Alin. (2) - (4) art. 23 al legii menționate stabilește că, în scopul calculării dobânzii anuale efective, se determină costul total al creditului pentru consumator, cu excepția costurilor suportate de către consumator pentru nerespectarea oricăruia dintre angajamentele stabilite prin contractul de credit și a altor costuri în afara prețului de achiziție, pe care, pentru achiziții de bunuri și servicii, este obligat să îl plătească, indiferent dacă tranzacția este efectuată în numerar sau pe credit.

Calculul dobânzii anuale efective se bazează pe ipoteza conform căreia contractul de credit urmează să rămână valabil pe perioada convenită, iar creditorul și consumatorul își vor îndeplini obligațiile în condițiile și în termenele convenite în contractul de credit.

În cazul contractelor de credit ce cuprind clauze care permit variații ale ratei dobânzii aferente creditului și, dacă este cazul, ale cheltuielilor incluse în dobînda anuală efectivă, dar necuantificabile la momentul calculări, dobânda anuală efectivă se calculează pe baza ipotezei conform căreia rata dobînzii aferente creditului și celelalte costuri vor rămâne fixe în raport cu nivelul inițial și se vor aplica pînă la încetarea contractului de credit.

Luând în considerație specificul activității desfășurată de Pîrît, în condițiile în care depunerea cererii de acordate a creditului și încheierea contractului a avut loc într-o perioadă scurtă de timp (mai scurtă decât perioada legală minimă), reieșind din modalitatea de expunere a clauzelor contractului de credit nebancar, luând în calcul dezechilibrul dintre drepturile și obligațiile părților contractante creat prin clauzele contractuale enunțate, ținând cont de condițiile generale ale contractului, este evident că a fost încheiat un contract standard, din timp redactat și pregătit pentru o multitudine de clienți, fără posibilitate de negociere, din care motiv prevederile acestuia sunt clauze contractuale standard.

Prevederea contractuală de la pct. 2.6 din contractul de împrumut ce prevede o penalitate în mărime de 1,5% pentru fiecare zi de întârziere, pentru nerespectarea graficului de restituire a împrumutului, acordă permisiunea pîrîtului de a solicita de la orice consumator o sumă disproporționat de mare în caz de neachitare în termen a ratei lunare, plasându-l pe consumator într-o situație juridică-economică extrem de nefavorabilă, producând efecte negative în patrimoniul acestuia. Astfel, dezechilibrul contractual cauzat de cuantumul clauzei penale se efectuează prin prisma echivalenței prestațiilor ce presupune că drepturile și obligațiile reciproce trebuie să aibă, dacă nu valoare identică, măcar una apropiată.

În conformitate cu prevederile alin. (1) art. 1072 Cod civil al RM, într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul.

Avînd în vedere cele menționate mai sus, consideră reclamantul că clauza contractuală de la pct. 2.6 din contractul de împrumut, ce stabilește o penală de 1,5 % urmează a fi recunoscută de instanța de judecată ca fiind abuzivă și urmează a fi anulată, or, caracterul de adeziune al contractului și inexistența unui consimțământ valabil, conduc la declararea de către instanța de judecată a nulității clauzelor abuzive care impun penalități excesiv de mari în sarcina consumatorului.

În ce privește pct. 2.2 lit. b) din contractul de împrumut, comisionul de debursare este de 3 % din suma împrumutului acordat. Consideră reclamantul această clauză ca fiind abuzivă, or în aceste circumstanțe pârâtul a perceput de la consumator o sumă de bani în cuantum de 3% din suma creditului, fără nici o justificare. Așa dar, clauza care prevede comisionul de debursare de 3 % din suma împrumutului acordat, nu are nici o justificare și pîrîtul nu a prestat nici un serviciu care ar argumenta perceperea unui astfel de comision, acesta fiind unul abuziv în raport cu consumatorul și clauza urmează a fi anulată de instanța de judecată.

În ce privește pct. 2.2 lit. g) din contractul de împrumut, Dobînda anuală efectivă (DAE) este de 32,06%. A indicat reclamantul că este de acord cu această dobînda anuală efectivă (DAE) de 32,06% și

avînd practica judecătorească pe cauze similare, consideră că un DAE de 32,06% este unul exagerat de mare, ce impune consumatorul la plata unui cost total excesiv în raport cu suma creditului și termenul de rambursare de 36 de luni.

Astfel, în cauze similare de constatare a clauzelor contractuale ca fiind abuzive, în contracte de credit nebancar, instanțele de judecată au anulat clauzele contractuale ce prevăd dobînda anuală efectivă în cuantum excesiv de mare.

În ce privește achitare creditului conform contractului de împrumut Nr. 85 din 19.05.2021, a menționat faptul că a achitat suma totală de 197.614,00 lei, fapt confirmat și de pîrît prin mesajul expediat de la adresa de e-mail contabilitateocnexprescredit@gmail.com către adresa subsemnatului: munteanugheorghe300@gmail.com și în adresa reprezentantului: constantin.iosip@gmail.com, în care a atașat un fișier (tabel) excel cu toate achitările efectuate.

În calculele ce le-a primit de la pîrît prin e-mail, se indică suma totală achitată de 197.614,00 lei din care se arată că aceasta este formată din următoarele componente: 65.339,36 lei - creditul achitat; 67.410,44 lei - dobînda achitată; 59.434,20 lei - penalitatea achitată și 5.430,00 lei - comision achitat.

Ca urmare a calculelor primite de la pîrît, consideră că pîrîtul a calculat și perceput o sumă 67.410,44 lei cu titlu dobînda exagerat de mare; o sumă de 59.434,20 lei cu titlu de penalitate excesivă și abuzivă și o sumă de 5.430,00 lei cu titlu de comision care nu are absolut nici o justificare, toate acestea fiind abuzive și urmează a fi constatată nulitatea absolută a clauzelor în baza cărora au fost calculate și percepute aceste sume, și ca urmare sumele menționate urmează a fi trecute la plata creditului.

Tot în tabelul sus menționat este expusă și o sumă a pretinsei datorii de 121.591,83 lei pe care pîrîtul o indică ca fiind formată din sumele: 55.394,21 lei cu titlu de datorie la credit și 66.197,62 lei cu titlu de datorie la dobînda.

În privința sumei de 121.591,83 lei ce o pretinde pîrîtul a fi achitată de reclamant, a subliniat că suma de 197.614,00 lei ce a achitat-o, acoperă suma creditului de 181.000,00 lei și plus o dobînda de 16.000,00 lei, însă, a atras atenția asupra faptului că suma de 197.614,00 lei ce a achitat-o, a achitat-o mai înainte de termenul de 36 luni stabilit în contract, ceea de ce pîrîtul urma să țină cont.

3. În referința depusă, avocatul Lunca Ion, reprezentantul pârâtului, a indicat că cererea de chemare în judecată pârâtul nu o recunoaște întrucât o consideră ca fiind neîntemeiată bazată pe circumstanțe declarative în scop de eschivare de la onorarea obligațiilor contractuale și pasibilă de a fi respinsă din următoarele considerente.

Alegația reclamantului precum că contractul de împrumut a fost încheiat fără a fi negociat și fără ca reclamantul să dispună de posibilitatea de a compara oferta OCN EXPRES-CREDIT S.R.L. cu alte oferte ale companiilor concurente poartă un caracter declarativ deoarece Munteanu Gheorghe a adresat o cerere către OCN EXPRES-CREDIT SRL privind acordarea unui împrumut bănesc care a fost admisă.

În acest sens de către OCN EXPRES-CREDIT SRL a fost eliberată sub semnătură informația precontractuală cu privire la clauzele esențiale ale împrumutului solicitat, iar reclamantul a avut posibilitatea să analizeze oferta propusă și să o compare cu alte oferte din piață. Munteanu Gheorghe având nevoie de mijloace financiare pentru petrecerea tranzacțiilor cu automobile (cumpărare în scop de revînzare) a declarat OCN EXPRES-CREDIT SRL precum că-i sunt clare toate condițiile contractuale deoarece anterior a mai beneficiat si de alte credite cât si din motiv că activează în calitate de administrator al unei companii care are tagență directă cu contractele de credite nebancare, iar procedura de obținere a creditelor o cunoaște bine întrucât este una similară.

La fel, reclamantul a mai solicitat pârâtei micșorarea termenului de 15 zile reglementat de lege. iar la 19.05.2021 a primit informația precontractuală a analizat-o, iar careva obiecții în privința clauzelor contractuale nu a avut. La fel, din considerentul că Munteanu Gheorghe nu a dorit să utilizeze termenul de 15 zile așa precum îl invocă în cererea sa de chemare în judecată reprezentantul său legal ultimul a comunicat companiei că dorește să fie redus acest termen

pentru a avea posibilitea să procure un automobil. Prin urmare însuși reclamantul a semnat acordul consumatorului potrivit căruia confirmă că de către pârâtă i-a fost comunicată toată informația necesară și își exprimă acordul la modificarea termenului pentru care a semnat contractul de împrumut cu toate actele aferente cât și pentru a primit banii solicitați.

La fel, ce ține de informația precontractuală reclamantul foarte ușor a avut posibilitatea să o acceseze din timp de pe pagina web a companiei www.expres-credit.md lucru despre care a fost informat la momentu încheierii contractului de împrumut.

La fel pârâta informează instanța de judecată că până la data expedierii notificării prealabile privind achitarea datoriei înregistrate, pârâtul Munteanu Gheorghe nu s-a adresat cu nici o cerere privind reexaminarea unor condiții contractuale iar acest comportament a reclamantului confirmă încă o dată în plus despre faptul că ultimul a avut suficient timp pentru studierea tuturor condițiilor contractuale, iar alegațiile sale invocate în cererea de chemarea în judecată sunt comunicate în scopul de a se eschiva de la onorarea obligațiilor sale contractuale.

Toate aceste detalii confirmă rea-credința reclamantului și intenția de eschivare a onorării obligațiilor contractuale.

Cu privire la alegația precum că reclamantul a încheiat un contract de adeziune - standart care l-a plasat într-o situția defavorabilă pârâtul le consideră ca fiind la fel declarative și lipsite de suport probatoriu. Or, de către OCN EXPRES-CREDIT S.R.L. au fost respectate cu strictețe toate obligațiile prevăzute de lege la acordarea împrumutului contractat de către reclamant. La fel, pârâta atrage atenția că reclamantul invocă doar pretinsul caracter disproporționat a unor clauze contractuale dar nu vorbește nimic despre nerespectarea graficului de restituire a împrumutului care este unul obligatoriu pentru el și care a fost stabilit foarte clar prin semnarea contractului de împrumut care înserează graficul de restituire a împrumutului.

La fel, de către reclamant nu se vorbește ce acțiuni a întreprins când a încălcat acest grafic de restituire și prin ce mijloace de probă confirmă aceste momente. Or, analizând înscrisurile anexate la cererea de chemare în judecată este de menționat că de către reclamant nu au fost anexate careva probe în acest sens ce ar confirma situația materială precară a reclamantului care ar justifica comportamentul de bună- credintă a ultimului.

Mai mult, reclamantul nu a adresat niciodată în adresa OCN EXPRES- CREDIT S.R.L. careva cereri prin care să informeze despre situația materială precară și imposibilitatea respectării graficului de rambursare a împrumutului.

Cu privire la clauza privind perceperea unui comision unic de 3% din suma împrumutului acordat pârâta atrage atenția instanței de judecată că costurile împrumutului contractat de reclamant este compus din dobânda contractuală de 28% anual, 3% comision unic și clauza de penalitate de 1,5%. Or, pârâta condieră aceste clauze ca fiind legale și valabile din următoarele considerente:

Cu privire la clauza de comision OCN EXPRES-CREDIT S.R.L. informează instanța de judecată că acest contract de împrumut acordat prevede un singur comision care este perceput pentru analiza cererii de creditare într-un termen foarte scurt de timp, accesarea informației din biroul istoriilor de creditare, explicarea tuturor condițiilor contractuale, perfectarea dosarului de creditare, gestionarea dosarului de creditare pe toată perioada împrumutului, amortizarea costurilor privind salariul expertului de creditare și a contabilului-șef, cât și de locațiune a spațiului închiriat, costul informație de accesare din BIC despre reclamant, introducerea informației în Biroul Istoriilor de Credit, raportarea creditului acordat la Biroul Istoriilor de Credit cât și la Comisia Națională a Pieții Financiare, consultanță pe parcursului executării contractului de credit de către reclamant.

La fel, acest comision include și toate serviciile de analiză a solicitărilor reclamantului privind evaluarea gajului cât și a procedurilor de reevaluare a gajului din 19.05.2021, 02.09.2021 și din 07.02.2022.

Or, cuantumul acestui comision reprezintă prețul real a tuturor serviciilor prestate de către OCN EXPRES- CREDIT SRL de care a beneficiat si beneficiază în continuare reclamantul, si este unul rezonabil care reflectă realitatea economică a pieții. Or, de către reclamant nu s-a menționat nici un argument plauzibil care ar fi limita rezonabilă cu privire la achitare comisionului menționat.

Cu privire la dobânda contractuală înserată în contract a indicat că nici un act normativ în vigoare de la data încheierii contractului de împrumut nu interzice aplicarea unei dobânzi contractuale de 28% anual precum a fost stabilit la momentul încheierii contractului de împrumut. Pârâtul solicită instanței de judecată că în perioada acordată a împrumutului reclamantului numai rata de bază stabilită de către BNM reprezenta 20% ceia ce ne vorbește despre o inflație și totodată o devalorizare a monedei naționale extraordinar de puternică în economia Republicii Moldova. Ulterior, după un set de modificări a Legii nr. 1 cu privire la organizațiile de creditare nebancară însăși legiuitorul la nivel legislativ a reglementat că dobânda în contracte de împrumut nu poate depăși mai mult de 50% din soldul împrumutul acordat. Or, prin instituirea unei asemenea marje de până la 50 puncte procentuale a dobânzii contractuale de credite nebancare este evident că însăși legiitorul cunoaște și înțelege foarte bine fenomenul instabilității monedei naționale în raport cu valutele internaționale. Or,împrumutul acordat a fost în monenda națională care niciodată nu a avut și nici nu are nici o stabilitate financiară în raport cu valutele internaționale precum EURO, USA, GBP etc, iar economia națională este în stabilă stagnare. Având în vedere situația descrisă reclamantul consideră că 28% anual dobândă la contractul de împrumut reprezintă o dobândă legală care urmează a fi achitată de către reclamant și nu poate fi catalogată ca fiind una abuzită. Or, unica interdicție cu privire la stabilirea dobânzilor în contractele de credit pentru consumatori o constituie prevederea de la art. 15 alin. (7) lit. a) din Legea nr. 202 privind contractele de credit pentru consumatori care prevede că „Se interzice aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit dacă aceasta depășește 50%, iar toate celelalte plăți aferente (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii, pe o zi de credit depășesc 0,04% din valoarea totală a creditului pentru termenul de utilizare efectivă a creditului de către consummator".

Interdicția privind perceperea costul de 0,04% a intrat în vigoare din 29.07.2022 și nu este aplicabil în prezenta speță întrucît comision perceput de către OCN EXPRES-CREDIT S.R.L. a avut loc la momenul încheierii contractului când interdicția dată nu era în vigoare la acel moment. Or, pârâta solicită instanțe de judecată să ia în considerare că la 7.04.2022 de către Parlamentul Republicii Moldova a fost votată Legea nr. 93 pentru modificarea unor acte normative care a fost publicată în Monitorul Oficial la 29.04.2022 și a intrat în vigoare la 29.05.2022. Potrivit legii menționate au fost operate un șir de modificări la mai multe acte normative printre care și la Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori și Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară ale căror efecte juridice sunt incidente prezentei spețe.

Potrivit prevederilor art. V. - alin. (1) din Legea nr. 93 din 07.04.2023 stabilește în termeni imperativi fără nici o derogare că: „Prevederile art. I punctul 3, ale art. II punctul 1 și ale art. IV punctul 3 care țin de aplicarea limitei la rata dobânzii și a celorlalte plăți aferente se vor aplica situațiilor juridice în curs de realizare, cu sau fără modificarea contractelor

corespunzătoare, în ceea ce privește creanțele ce urmează a fi încasate, prin calcularea produsului dintre 0,177%, aplicat soldului creditului rămas la expirarea termenului de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, și numărul de zile rămase până la scadența contractului de credit/leasing financiar.

Având în vedere că contractul de împrumut din prezenta speță este un contract în curs de realizare în sensul Legii nr. 93 din 07.04.2023 care a intrat în vigoare la 29.05.2022, iar prevederile art. V. - alin. (1) din lege se aplică și în relația cu pârâtul. Prin urmarea este de menționat că începând cu 29.07.2023 costul împrumutului acordat va reprezenta 0,177% din soldul creditului restant până la data achitării integrale. Or, prin reglementarea juridică enunțată legiuitorul a interzis creditorilor profesioniști de a calcula până la executarea tuturor obligațiilor de plată careva costuri sub formă de dobânzi contractuale, comisioane, penalități, taxe și alte costuri și a permis încasarea doar a sumei suplimentare de 0,177% din soldul creditului restant care nu poate fi modifictă. Prin urmare, reieșind din conținutul normei legal citate este de reținut că începând cu 29.07.2022 față de contractele în curs de realizare organizațiile de creditare nebancară nu mai au dreptul să calculeze dobânzi contractuale, comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată decât doar costul de 0,177% din soldul creditului restant pentru o zi de folosință a soldului restant.

Mai mult, pârât consideră că reclamantul în prezenta speță nu are calitatea de consumator odată ce banii acordați nu au fost în scop de consum personal, dar de desfășurarea propriei afaceri pe care a gestionat și o gestionează în continuare. Or, așa precum reclamantul a declarat la momentul acordării împrumutului Munteanu Gheorghe a avut nevoie de aceste sume bănești anume pentru procurarea unui automobil deoarece l-a identificat la un preț avantajos și consideră că revânzarea bunului dat îi va genera un profit care va acoperi și toate costurile creditului contractat. Prevederea legal citată a fost respectată pe deplin de către pârâtă, fapt confirmat prin informația contabilă privind evoluția contului de împrumut.

În conformitate cu prevederilor art. 1 al Legii nr. 105 din 13.03.2003 privind protecția consumatorului prin consumator - se înțelege orice persoană fizică ce intenționează să comande sau să procure ori care comandă, procură sau folosește produse, servicii pentru necesități nelegate de activitatea de întreprinzător, industrială, artizanală sau profesională. Suma de 181000 lei a fost acordată fie pentru o necesitate legată de ctivitate de întreprinzător fie pentru o activitate profesională, dar nu necesitate de consumator precum se invocă.

În confirmarea celor invocate de către OCN EXPRES- CREDIT S.R.L. solicită instanței de judecată să ia în considerare că acest împrumut a fost inițial garantat cu gajul automobilul de model *****anul fabricației 2012, nr. de identificare al vehicolului (VIN): ***** cu nr. de înmatriculare ***** fapt confirmat prin contractul de gaj nr. 85G din 19.05.2021 din data acordării împrumutului.

Ulterior din cauza că Munteanu Gheorghe a identificat un cumpărător la acest automobil gaj at pe de o parte, și la fel a identificat și un nou automobil la preț atractiv a venit cu solicitarea către OCN EXPRES-CREDIT S.R.L. de a înlocui gajul cu un alt automobil. Astfel, la 02.09.2021 a fost încheiat contractul de gaj 85G2 prin care a fost gajat automobilul de model *****anul fabricației 2007, nr. de identificare al vehicolului (VIN): *****cu nr. de înmatriculare *****.

Ulterior din cauza că Munteanu Gheorghe, la fel, a identificat un cumpărător la acest automobil gajat pe de o parte, și la fel a identificat și un nou automobil la preț atractiv a venit cu solicitarea către OCN EXPRES-CREDIT S.R.L. de a înlocui gajul cu un alt automobil. Astfel, la 07.02.2022 a fost încheiat contractul de gaj 85G3 prin care a

fost gajat automobilul de model ***** anul fabricației 2006, nr. de identificare al vehicolului (VIN): ***** cu nr. de înmatriculare *****.

Toate aceste tranzacții descrise, de rând cu fișa persoanei juridice din Registrul de stat al Agenției Servicii Publice privind deținerea calității de asociat controlând cota parte din compania FRESH RENT CAR SRL în mărime de 49%, și concomitent deținând calitatea de administrator al companiei confirmă dincolo de orice dubiu rezonabil precum că banii acordați au fost utilizați fie pentru activitate de întreprinzător sau fie pentru activitate profesională. Or, tot aici urmează a fi luat în considerare genurile de activitate a companiei FRESH RENT CAR SRL pe care o gestionează reclamantul. în acest context este de reținut că principalele genuri de activitate ale companiei FRESH RENT CAR SRL sunt: activități de închirieire și leasing de autoturisme și autovehicule rutiere ușoare, activități de închiriei și leasing de autovehicule rutiere grele; comerț cu atuvehicole ușoare; comerț cu alte autovehicule, întreținerea și repararea autovehicolelor etc.. Or, aceste detalii ne confirmă experința clientului în comercializarea automobilelor pe piață cît și obținerea creditelor nebancare. Petrecerea leasingului cu automobile presupune implicit petrecerea operațiunii de leasing, iar administratorul unei companii care desfășoară asemenea gen de activitate cunoaște foarte bine aceste aspecte inclusiv condițiile contractului de leansing financiar care printre altele la fel sunt reglementate de Legea nr. 1 privind organizațiile de creditare nebancară și care prevăd aceleași reguli de creditare cu mici particularități prevăzute de lege. Prin urmare, este foarte evident că reclamantul încearcă orice acțiune de inducere în eroare a instanței de judecată precum că are calitatea de consumator. Reaua-credință se confirmă prin faptul că ultimul nu a comunicat care a fost scopul utilizării banicolr contractați, care este istarea sa de creditare anterioară la contractare de credite nebancare cât și la desfășurarea genului de activitate pe care o gestionează.

Cu referire la alegația privind verificarea bonității reclamantului pârâta informează instanța de judecată că acest aspect la momentul depunerii cererii la fel s-a verificat. Or, potrivit cererii pentru eliberarea împrumutului Munteanu Gheorghe a solicitat acordarea unui împrumut în sumă de 181000 lei. Ultimul a comunicat că dispune de venituri lunare în sumă minimă de 20000 lei fiind administrator și cofondator al companiei FRESH RENT CAR SRL. La fel, reclamantul a comunicat și faptul că suplimentar la veniturile sale lunare mai primește dividente motiv pentru care mizează să închidă anticipat acest credit (copia anexată a cererii de creditare și a fișei persoanei juridice autentificată în modul prevăzut de lege se anexează). Suma de 20000 lei pe care a declarat-o reclamantului îi forma o bonitate suficientă ca să poată achita rata lunară la creditul contractat de 7494,81 lei și nu existau careva riscuri privind imposibilitatea onorării obligațiilor contractuale. Mai mult, reclamantul a mai declar că este căsătorit cu soția Munteanu Daniela (fapt confirmat prin informația indicată de pe cererea de acordare a împrumutului) care, la fel, are un serviciu, iar veniturile ei acoperă deplin cheltuielile de întreținere a familiei.

Cu referire le cuantumul penalității prevăzut de către contract la care reclamantul a invocat că nu este deacord această clauză la afel a fost una negociată în comun, iar la momentul semnării contractului reclamantul a declarat ferm că înțelege esența și efectul clauzei penale cu care este deacord să fie înserată în contract deoarece el planifică să restituie anticipat acest credit. Or, diferența obținută din re vânzările automobilelor gajate sunt foarte generoase și îi permit să achite ratele contractuale în termen iar dumnealui are o experiență destul de bogată în acest domeniu și nu va admite survenirea de careva riscuri. La fel, reclamantul a mai declarat la momentul încheierii contractului de împrumut că în paralel mai activează ca diriginte de șantier în construcție, iar această muncă la fel îi generează venituri considerabile.

4. Prin concluziile depuse, Comisia Națională a Pieței Financiare a indicat că identifică caracterul abuziv al clauzei cuprinse doar la pct. 2.6. din Contract.

5. În ședința de judecată reclamantul Munteanu Gheorghe și intervenientul accesoriu SRL „Debit Lex" nu s-au prezentat deși au fost citați legal, motiv pentru care instanța a considerat posibilă continuarea examinării cauzei în lipsa acestora.

6. În ședința de judecată avocatul reclamantului a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, în sensul și din motivele invocate în aceasta, iar avocatul pârâtului a solicitat respingerea acesteia din motivele invocate în referința prezentată.

Aprecierea instanței.

7. Examinând cauza, cercetând materialele cauzei, în raport cu norma legală aplicabilă speţei, instanţa consideră cererea întemeiată parțial şi pasibilă de a fi admisă în parte din următoarele considerente.

În susţinerea soluţiei, judecătorul reţine că, potrivit articolului 117 alin.(1) Cod de procedură civilă, probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanţelor ce justifică pretenţiile şi obiecţiile părţilor, precum şi altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.

Potrivit articolului 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform articolului 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Potrivit articolului 130 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată. Potrivit art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Conform prevederilor art. 1072 din Codul civil, „(1) într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist și dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul. (2) Articolele 1077-1079 cuprind lista clauzelor considerate abuzive în contractul dintre un profesionist și un consumator fără necesitatea evaluării lor conform alin.(l) din prezentul articol și art. 1075. (3) Listele prevăzute de articolele menționate la alin. (2) nu vor fi interpretate ca liste exhaustive.".

Potrivit cu art. 1077 alin. (1) pct. 6) din Codul civil, „(1) Sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect: (6) solicitarea de la consumatorul care nu și-a executat obligația fără justificare a unei penalități disproporționate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale.".

Conform art. 16 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor (Legea nr. 105/2003), „Consumatorul, la încheierea contractelor, are inclusiv următoarele drepturi: a) de a lua liber decizii la achiziționarea produsului și a serviciului, fără a i se impune în contracte clauze abuzive sau care pot favoriza folosirea unor practici comerciale incorecte, de natură a influența opțiunea acestuia; b) de a beneficia de o redactare clară și precisă a clauzelor contractuale, inclusiv a celor privind caracteristicile principale și condițiile de garanție, de indicarea exactă a prețului sau a tarifului, precum și de stabilirea cu exactitate a condițiilor de credit și a dobânzilor.".

Potrivit art. 1071 din Codul civil, „(1) Persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sînt elaborate și comunicate într-un limbaj clar și inteligibil, precum și să fie lizibile.

Cerința în cauză este aplicabilă textului în întregime, inclusiv notelor de subsol, trimiterilor la alte texte sau specificațiilor de orice natură. (2) Într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauza propusă de către profesionist cu încălcarea obligației de transparență impuse prin dispozițiile alin.(l) poate fi considerată abuzivă doar pe acest unic temei.”.

Subsecvent, art. 1075 alin. (1) lit. (a) din Codul civil stabilește că, (1) La evaluarea caracterului abuziv al unei clauze contractuale în sensul art. 1072 alin. (1), art. 1073 și 1074 se va ține cont de: a) respectarea obligației de transparență prevăzută la art. 1071.

Conform prevederilor art. 1075 alin. (2) din Codul civil, „(2) Evaluarea caracterului abuziv al clauzelor nu poate să se refere la obiectul contractului și nici la caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, pe de o parte, față de bunurile, lucrările sau serviciile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în cazul în care s-a respectat obligația de transparență, prevăzută la art. 1071. Obiectul contractului și raportul dintre preț și calitate pot fi luate în considerare la evaluarea caracterului abuziv al celorlalte clauze contractuale.”.

Suplimentar, în acord cu art. 947 alin. (1) din Codul civil, (1) Clauza penală este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).”, iar alin. (3) al aceluiași articol prevede că „(3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere.”.

Potrivit art. 943 alin. (1) din Codul civil, „(1) Dobînda, dobînda de întîrziere sau, după caz, penalitatea se calculează numai asupra sumei de bază a obligației pecuniare (capitalului).”.

Conform Art. V. din Legea nr. 93/2022, potrivit căreia (1) Prevederile art. I punctul 3, ale art. II punctul 1 și ale art. IV punctul 3 care țin de aplicarea limitei la rata dobânzii și a celorlalte plăți aferente se vor aplica situațiilor juridice în curs de realizare, cu sau fără modificarea contractelor corespunzătoare, în ceea ce privește creanțele ce urmează a fi încasate, prin calcularea produsului dintre 0,177%, aplicat soldului creditului rămas la expirarea termenului de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, și numărul de zile rămase până la scadența contractului de credit/leasing financiar.”.

Analizând clauzele contractuale și celelalte materiale ale cauzei, prin prisma cerințelor prevăzute de Legea nr. 105/2003 și de Codul civil, în special, în raport cu cadrul normativ enunțat supra, instanța constată **caracterul abuziv al clauzei cuprinse la pct. 2.6. din Contract**, potrivit căreia, „Pentru nerespectarea graficului de restituire a împrumutului, împrumutatul se obliga sa achite în contul împrumutătorului o penalitate în mărime de 1,5% (un întreg cinzeci sutimi) pentru fiecare zi de întârziere”.(f.d. 10-13)

Potrivit punctului 2.6, indicat supra, reclamantului consumator i s-a impus o penalitate de 1,5 la sută din suma neachitată, pentru fiecare zi de întârziere, ceea ce constituie 547,5 la sută anual.

De asemenea, potrivit pct. 2.2 lit. g) din Contract, dobânda anuală efectivă constituie 32,06 la sută. Efectuând o analiză comparativă între dobânda anuală efectivă și cuantumul penalizator stabilit, se constată că penalitatea pentru nerespectarea graficului de restituire a împrumutului este de 17 ori mai mare decât dobânda anual efectivă.

Astfel, clauza cuprinsă la pct. 2.6. din Contract instituie dreptul creditorului de a solicita debitorului care nu-și îndeplinește obligația de plată o sumă disproporționată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligațiilor contractuale. în situația enunțată, cuantumul penalității de întârziere de 547,5 la sută pe an din suma neachitată, raportat la orice posibil prejudiciu survenit creditorului, provoacă un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din Contract, ceea ce constituie premisă a caracterului abuziv al clauzei.

De altfel, clauza respectivă are un caracter vădit excesiv și disproporționat în comparație cu prejudiciul pe care Creditorul l-a prevăzut, iar, prin stabilirea unei penalități excesive la acordarea creditului din start, a plasat debitorul într-o situație dezavantajoasă din punct de vedere al echilibrului contractual. în acest sens, a se reține că, conform art. 1077 alin. (1) pct. 6) din Codul civil, „(1) Sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect: 6) solicitarea de la consumatorul care nu și-a executat obligația fără justificare a unei penalități disproporționate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligațiilor contractuale.”.

Totodată, se consemnează că verificarea respectivă se realizează, a priori, prin prisma întrunirii principiului bunei-credințe. În acord cu art. 10 alin. (1) din Codul civil, „(1) Persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna- credință se prezumă pînă la proba contrară”, iar art. 11 alin. (1) și alin. (2) din Codul civil definește buna-credință prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a celeilalte părți la raportul juridic.

În același timp, este necesar a menționa faptul că, începând cu data de 29.05.2022, legiuitorul a introdus anumite limite legale aferente contractelor de credit pentru consumatori, printre care și limita legală de 0,04 la sută din valoarea totală a creditului percepută pe zi pentru toate celelalte plăți aferente creditului (comisioane, taxe, penalități, dobânzi de întârziere și orice alt tip de plată), cu excepția dobânzii (Art. II din Legea nr. 93/2022). Cu toate acestea, în acord cu Art.V din Legea nr. 93/2022, valoarea creanțelor ce urmează a fi încasate în temeiul contractelor în curs de realizare, se determină prin calcularea produsului dintre 0,177 la sută, aplicat soldului creditului rămas la expirarea termenului de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, și numărul de zile rămase până la scadența contractului de credit/leasing financiar.

Efectuând calculul necesar prin prisma cerințelor legale enunțate supra, în condițiile contractuale, mărimea penalității împreună cu alte plăți, inclusiv dobânda, nu duce la depășirea limitei legale.

Referitor la comisionul de debursare de la suma creditului acordat, legea nu interzice creditorului să perceapă careva taxe/comisioane, condițiile principale fiind asigurarea transparenței acestora prin indicarea scopului și serviciilor acordate de către creditor în schimbul plăților percepute și asigurarea proporționalității obligațiilor corelative ale părților prin stabilirea unor sume rezonabile ale taxelor/comisioanelor percepute. Subsecvent, comisionul nominalizat

este transpus atât în informațiile standard privind creditul de consum cât și în condițiile contractuale privind acordarea împrumutului. Având în vedere cele consemnate, se conchide asupra lipsei elementelor care ar determina caracterul abuziv al clauzei cu privire la comisionul de debursare, or, acestea au trecut testul, transparenței și nu dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul. Astfel, instanța va respinge cererea în acest capăt de solicitare.

Referitor la constatarea caracterului abuziv al clauzelor prevăzute la pct. 2.1 și pct. 2.2 lit. g), a se reține că, potrivit art. 1075 alin. (2) din Codul civil, „(2) Evaluarea caracterului abuziv al clauzelor nu poate să se refere la obiectul contractului și nici la caracterul adecvat al prețului sau al remunerației, pe de o parte, față de bunurile, lucrările sau serviciile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în cazul în care s-a respectat obligația de transparență, prevăzută la art. 1071". La caz, se constată că, costul total al împrumutului este reflectat clar și lizibil în pct. 2.1 din Contract, acesta cuprinde toate costurile, inclusiv dobînda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit. Totodată în pct. 2.3 din Contract este prezentată definiția dobânzii anuale efective, precum și formula de calcul matematică stabilită în anexa nr. 2. din Legea nr. 202/2013 cu privire la contractele de credit pentru consumatori.

Astfel, pe baza acestei .constatări, se apreciază că cerința transparenței este îndeplinită în raport cu clauzele sus indicate, prin urmare consumatorul poate să prevadă, pe baza acestor criterii, consecințele economice care rezultă din încheierea contractului. Astfel, instanța va respinge cererea în acest capăt de solicitare.

În conformitate cu art.94 alin.(1) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Totodată, cu toate că reclamantul formal a solicitat în cererea încasarea cheltuielilor de judecată, totuși nu a prezentat nici o probă de confirmare a acestor cheltuieli. Astfel, instanța va respinge cererea în acest capăt de solicitare.

Reieșind din considerentele reflectate supra, instanța de judecată concluzionează necesitatea admiterii în parte a cererii de chemare în judecată.

8. În conformitate cu art.238-241, art.243 Cod de procedură civilă, instanța de judecată

HOTĂRĂȘTE :

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Munteanu Gheorghe către SRL „Expres-Credit", autoritatea publică Comisia națională a Pieței Financiare, intervenient accesoriu. SRL „Debit Lex" privind constatarea caracterului abuziv și declararea nulității clauzelor contractuale și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se constată caracterul abuziv și se declară nul pct. 2.6 din contractul de împrumut nr. 85 din 19.05.2021, încheiat între OCN „Expres-Credit" SRL și Munteanu Gheorghe.

În rest, pretențiile se resping ca fiind neîntemeiate.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei
Judecătorul Eugeniu Beșelea